

AIHM'ye bireysel başvuru ¹ süreciyle ilgili elektronik kaynaklar

[Burada belirtilen form, belgeler, mevzuat ve bağlantı adreslerinin geçerliliği 24.1.2017 tarihinde kontrol edilmiştir; bu tarihten sonra olabilecek değişiklikler, AIHM'nin İngilizce / Fransızca kaynaklarından izlenmeli ve bilgiler güncellenmelidir]

I. Başvuru formu ve doldurulmasıyla ilgili elektronik kaynaklar:

1) Başvuru formunu doldurmadan önce gözden geçirilmesinde yarar bulunan Türkçe bilgilere erişim;

(a) Türkçe bilgileri genel olarak içeren web sayfasına erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe

(b) “Başvuru formunun doldurulmasına ilişkin açıklamalar”a erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > Notes for filing in the application form (Turkish) - Başvuru formunun doldurulmasına ilişkin açıklamalar

(c) AIHM İçtüzüğü (*Rules of Court*) md. 47;

Madde metnine erişim için bkz., aşağıda, III. 2) AIHM İçtüzüğü.

(d) AIHM İçtüzüğü md. 47'nin, İçtüzükten ayrı -güncel- metnine erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > Rule 47 of the Rules of Court (Turkish) – Mahkeme İçtüzüğü - Madde 47

---

¹ Devlet başvurusu AIHS md. 33'te düzenlenmiş olup, bireysel başvuru sürecinden farklıdır. Devlet başvurularının (*Inter-State applications*) listesi için bkz.; http://www.echr.coe.int/Documents/InterStates_applications_ENG.pdf

2) Türkçe başvuru formuna erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > Application form (Turkish) - Başvuru formu

Bağlantı adresi (link);

http://www.echr.coe.int/Documents/Application_Form_TUR.pdf

3) Başvuru formunu doldurmadan önce gözden geçirilmesinde yarar bulunan İngilizce bilgileri genel olarak içeren web sayfasına erişim;

European Court of Human Rights > Applicants

4) İngilizce başvuru formuna erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > How to lodge an application > How to lodge an application (“Forms”) > How to download the application form (“Application form”)

Bağlantı adresi (link);

http://www.echr.coe.int/Documents/Application_Form_ENG.pdf

5) Grup halinde yapılan başvurular ile çoklu başvuruların formlarının doldurulması için gerekli bilgiler ve sayısı beşten fazla olan başvuru için AIHM’ye başvuru formuyla birlikte sunulması gereken tablo:

(a) Grup halinde yapılan başvurular ile çoklu başvuruların formlarının doldurulması için gerekli bilgiler;

Bkz., “Başvurunun yapılması” (*Institution of proceedings*) başlıklı Uygulama Yönergesi’nin 14-16. Maddeleri (Bkz., aşağıda, III. 3) (b) Başvurunun yapılması)

(b) “Grup başvurular ve sayısı birden fazla olan başvurular” başlıklı bilgi notuna erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”)

> Addendum for multiple applicants (Turkish) - Grup başvurular ve sayısı birden fazla olan başvurucular

(c) Sayısı beşten fazla olan başvurucular için AİHM’ye başvuru formuyla birlikte sunulması gereken tabloya erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”)
> Addendum for multiple applicants - Table (Turkish)

6) Geçici tedbir ² (Interim measure) talebi:

(a) AİHM İçtüzüğü’nün 39. Maddesi;

Madde metnine erişim için bkz., aşağıda, III. 2) AİHM İçtüzüğü.

(b) “Geçici tedbir talepleri” başlıklı Uygulama Yönergesi’ne erişim;

Metin için bkz., aşağıda; III. 3) (a) Geçici tedbir talepleri.

(c) “İhtiyati tedbirler” başlıklı pratik bilgiler notuna erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”)
> Interim measures (Turkish) - İhtiyati tedbirler

(d) AİHM Yazı İşleri Müdürlüğü’nün (Registry) tatil günlerini gösteren takvimine erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”)
> Interim measures (Turkish) - İhtiyati tedbirler (“İhtiyati tedbirler” başlıklı pratik bilgiler notunda “**tatil günleri listesi**” linki) > Contact information (“**Public and other holidays**”)

7) Avukatın, başvuru yapıldıktan sonra sürece katılması için AİHM’ye sunulması gereken Yetki Belgesi (Authority form):

Yetki Belgesi’ne erişim;

---

² “Geçici tedbir” ve “İhtiyati tedbir” aynı anlamda kullanılmaktadır.

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > Authority form (Turkish) - Yetki Belgesi

II. Başvuru formunun içeriği ile ilgili elektronik kaynaklar:

1) Başvurunun kabul edilebilirliği (*admissibility*) ile ilgili bilgiler:

(a) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (AİHS) 35. maddesi;

Madde metni için bkz., aşağıda, II. 2) (a) i. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS).

(b) “Kabul edilebilirlik kriterlerini uygulama rehberi”ne erişim ³;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > Practical guide on admissibility criteria (Turkish) - Kabul edilebilirlik kriterlerini uygulama rehberi

(c) “Bir başvurunun kabul edilebilirlik şartları” başlıklı nota erişim ⁴;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > The admissibility of an application (Turkish) > Bir başvurunun kabul edilebilirlik şartları

2) Başvuru formunda dayanılacak hak ve özgürlüklerin kaynakları:

(a) Türkiye aleyhinde yapılacak başvurularda dayanılacak hak ve özgürlüklerin kaynakları:

i. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS):

---

³ Bu rehber 2014 tarihli. AİHM İçtüzüğünde ve onun ekindeki Uygulama Yönergelerinde, 2015 ve 2016 yıllarında, başvuru formunun doldurulması ile ilgili önemli değişiklikler yapılmıştır. Bu nedenle, bu rehber incelenirken, AİHM İçtüzüğü’nün 47. Maddesi ile AİHM İçtüzüğü ekindeki “Başvurunun yapılması” başlıklı Uygulama Yönergelerinin güncel metinleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu metinlere erişim, aşağıda, III. 2) ve 3) (b) no.lu paragraflarda gösterilmiştir

⁴ Bu not 2015 tarihli. Bu nedenle, dip-not 3’de belirtilenler bu not için de geçerlidir.

AİHS'nin Türkçe metnine erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > European Convention on Human Rights (Turkish) Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ⁵ (← metin, kitapçık halindedir)

Bireysel başvuru hakkının tanındığı 28/01/1987 tarihine erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“İmzalar ve onaylar”) > Simplified Chart of signatures and ratifications (“005”) ⁶ > Details of Treaty No. 005 (“Declarations made pursuant to former Articles 25 and 46”) > “**4 November 1950 – 31 October 1998**” başlığı altındaki tablo (← “**Declarations pursuant to former Article 25**” başlığı altında “**First**” başlıklı sütunda yer alan tarihler) ⁷

Çekincelere (reservations) erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Çekinceler ve deklarasyonlar”) > Reservations and declarations for Treaty No. 005 – Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) (← Türkiye'nin çekincesi yoktur)

---

⁵ Bu kitapçık, Türkiye'nin taraf olduğu 1, 6, 7 ve 13 no.lu Ek Protokolleri ve taraf olmadığı 4 ve 12 no.lu Ek Protokolleri kapsamaktadır.

⁶ “**Simplified Chart of signatures and ratification**” başlığı altındaki bu tablonun ilk satırındaki sayılar ilgili Sözleşmenin veya Ek Protokol'ün veya Protokol'ün Avrupa Konseyi bünyesinde yapılış sırasını gösterir ve 2003 yılına kadar yapılanlar ETS (*European Treaty Series*); 2004 yılından sonra yapılanlar ise, CETS (*Council of Europe Treaty Series*) sıra sayısını alırlar. Örneğin, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) sıra sayısı ETS 005'tir. Nitekim, imleç (*cursor*) “**Simplified Chart of signatures and ratification**” başlığı altındaki tablonun ilk satırındaki 005 sayısı üzerinde tutulduğu zaman, “**Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms**” (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi – AİHS) başlığı belirir.

⁷ “**First**” sütununda, Türkiye'nin bireysel başvuru hakkını tanıdığı tarih 28/01/1987 olarak gösterilmektedir.

Beyanlara (*declarations*) (deklarasyonlara / bildirimlere) erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Çekinceler ve deklarasyonlar”) > Reservations and declarations for Treaty No. 005 – Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (← Türkiye’nin, AİHS’nin 15. maddesi çerçevesinde, OHAL nedeniyle yaptığı “**derogasyon**”⁸ beyanı dışında beyanı bulunmamaktadır⁹)

ii. 1 no.lu Ek Protokol (kısaca, “Ek Protokol” de denilmektedir):

Metne erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > European Convention on Human Rights (Turkish) - Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (← bu kitapçıkta “İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşmeye Ek Protokol”, s. 29)

Çekincelere erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“İmzalar ve onaylar”) > Simplified Chart of signatures and ratifications (“009”) > Details of Treaty No. 009 (“Reservations and declarations”) > Reservations and declarations for Treaty No. 009 – Protocol to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms (← Türkiye’nin “**Tevhid-i Tedrisat Kanunu**” ile bağlantılı çekincesi, Türk bayrağının altında gösterilmiştir)

Beyanlara erişim;

---

⁸ “**Derogasyon**” (*derogation*) sözcüğü AİHS’nin resmi çevirisinde “olağanüstü hallerde yükümlülükleri askıya alma” (AİHS md. 15) olarak çevrilmiştir. Bazı hukukçular, bu sözcüğün, “yükümlülüklerin azaltılması” olarak çevrilmesini daha doğru bulmaktadırlar.

⁹ Türkiye’nin 21.7.2016 tarihli “**derogasyon**” beyanı ve gerekli açıklamalar, bayrağımızın altında yer almaktadır.

Türkiye'nin 1 no.lu Ek Protokol'le ilgili beyanı yoktur ¹⁰.

iii. 6 no.lu Ek Protokol:

Metne erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > European Convention on Human Rights (Turkish) - Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (← bu kitapçıkta “İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşmeye Ek, ölüm cezasının kaldırılmasına dair Protokol no. 6”, s. 36)

Çekinelere erişim;

Türkiye'nin 6 no.lu Ek Protokol'le ilgili çekincesi yoktur.

Beyanlara erişim;

Türkiye'nin 6 no.lu Ek Protokol'le ilgili beyanı yoktur.

iv. 7 no.lu Ek Protokol (Türkiye açısından 1.8.2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir):

Metne erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > European Convention on Human Rights (Turkish) - Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (← bu kitapçıkta “İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşmeye [Ek], Protokol no. 7”, s. 39)

Çekinelere erişim;

---

¹⁰ Ek Protokoller, AİHS ile kaynaşmış ve AİHS'nin ayrılmaz parçası haline gelmiş metinlerdir. Bu nedenle, Türkiye açısından AİHS, 1, 6, 7 ve 13 no.lu Ek Protokollerle birlikte bir bütündür ve hepsi birlikte okunur. Dolayısıyla, yukarıda 9 no.lu dip-notta belirtilen **derogasyon** beyanı AİHS ve onunla bir bütün oluşturan Ek Protokolleri kapsar.

Türkiye'nin 7 no.lu Ek Protokol'le ilgili çekincesi yoktur.

Beyanlara erişim;

Türkiye'nin 7 no.lu Ek Protokol'le ilgili beyanı yoktur.

v. 13 no.lu Ek Protokol:

Metne erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar ("Türkçe bütün dökümanlar") > European Convention on Human Rights (Turkish) - Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (← bu kitapçıkta "İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşmeye Ek, ölüm cezasının her durumda kaldırılmasına dair Protokol no. 13", s. 49)

Çekincelere erişim;

Türkiye'nin 13 no.lu Ek Protokol'le ilgili çekincesi yoktur.

Beyanlara erişim;

Türkiye'nin 13 no.lu Ek Protokol'le ilgili beyanı yoktur.

(b) Avrupa Konseyi'ne üye diğer devletler (Türkiye hariç, 46 devlet) aleyhinde yapılacak başvurularda dayanılacak hak ve özgürlüklerin kaynakları:

i. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS):

AİHS'nin Türkçe metnine erişim;

Bkz., yukarıda II. 2) (a) i. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS)

Bireysel başvuru hakkının tanındığı tarihe erişim;

- **4 Kasım 1950¹¹ – 31 Ekim 1998¹² döneminde Avrupa Konseyi’ne üye 40 devletin bireysel başvuru hakkını tanıdığı tarihlere erişim;**

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“İmzalar ve onaylar”) > Simplified Chart of signatures and ratifications (“005”) ¹³ > Details of Treaty No. 005 (“Declarations made pursuant to former Articles 25 and 46”) > “4 November 1950 – 31 October 1998” başlığı altındaki tablo (← “Declarations pursuant to former Article 25” başlığı altında “First” başlıklı sütunda yer alan tarihler).

- **31 Ekim 1998’den sonra Avrupa Konseyi’ne üye olan 7 devletin¹⁴ bireysel başvuru hakkını tanıdığı tarihlere erişim;**

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“İmzalar ve onaylar”) > Simplified Chart of signatures and ratifications (“005”) > Details of Treaty No. 005 (“Signatures and ratifications”) > Chart of signatures and ratifications of Treaty 005 (← “Ratifications” başlıklı sütunda yer alan tarihler)

Çekincelere (*reservations*) erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Çekinceler ve deklarasyonlar”) > Reservations and declarations for Treaty No. 005 – Convention for the Protection of Human Rights and

---

¹¹ AİHS’nin yapıldığı tarih.

¹² Bireysel başvuru hakkını, Avrupa Konseyi’ne üye devletler açısından seçimlik hak olmaktan çıkaran 11 no.lu Ek Protokol’ün yürürlüğe girmesinden bir gün önceki tarih.

¹³ Bkz., dip-not 6.

¹⁴ Belirtilen 7 devlet: Azerbaycan, Bosna-Hersek, Ermenistan, Gürcistan, Karadağ, Monako ve Sırbistan’dır. Bu 7 devletin bireysel başvuru hakkını tanıdığı tarihler, AİHS’ye taraf oldukları tarihlere dir.

Fundamental Freedoms (← ilgili devletin -varsa- çekinceleri, bayrağının altında gösterilir)

Beyanlara (*declarations*) (deklarasyonlara / bildirimlere) erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Çekinceler ve deklarasyonlar”) > Reservations and declarations for Treaty No. 005 – Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) (← ilgili devletin -varsa- beyanları [“**derogasyon**” beyanları dahil], bayrağının altında gösterilir)

ii. **1, 4, 6, 7, 12 ve 13 no.lu Ek Protokoller:**

Metinlere erişim;

Bkz., yukarıda, II. 2) (a) i. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve dip-not 5.

Çekincelere erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“İmzalar ve onaylar”) > Simplified Chart of signatures and ratifications (← hangi Ek Protokol için çekince araştırılacaksa, o Ek Protokol’ün ilk satırdaki ETS / CETS sayıları ¹⁵ tıklanır) > Details of Treaty No. ... [ETS / CETS sayısı] (“Reservations and declarations”) (← ilgili devletin -varsa- çekinceleri, bayrağının altında gösterilir)

Beyanlara erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“İmzalar ve onaylar”) > Simplified Chart of signatures and ratifications (← hangi Ek Protokol için beyan araştırılacaksa, o Ek Protokol’ün

---

¹⁵ Bkz. dip-not 6.

ilk satırdaki ETS / CETS sayıları ¹⁶ tıklanır) > Details of Treaty No. ... [ETS / CETS sayısı] (“Reservations and declarations”) (← ilgili devletin -varsa- beyanları, bayrağının altında gösterilir)

III. Başvurunun AİHM önünde incelenmesi ve karara bağlanmasıyla ilgili elektronik kaynaklar:

1) AİHS:

İlgili maddeler:

md. 26 [Tek Yargıçlı Oluşum; Üç Yargıçlı Komite; Daire ve Büyük Daire], **md. 27** [Tek Yargıcın yetkisi], **md. 28** [üç yargıçlı Komitenin yetkisi], **md. 29** [Dairenin yetkisi], **md. 30** [Dairenin, Büyük Daire lehine, yargılama yetkisinden feragat etmesi - *Relinquishment*], **md. 31** [Büyük Dairenin yetkisi], **md. 32** [AİHM'nin görevinin kapsamı], **md. 34-35** [Bireysel başvuru usulü], **md. 36** [Üçüncü tarafın sürece katılımı – *Third party intervention*], **md. 37** [Başvurunun kayıttan düşürülmesi – *Striking out*], **md. 38** [Başvurunun incelenmesi – AİHM'nin delil toplaması], **md. 39** [Dostane çözüm – *Friendly settlement*], **md. 40** [Duruşmaların açıklığı ve belgelere erişim], **md. 41** [Adil tatmin / tazmin – *Just satisfaction*], **md. 42** [Daire kararları], **md. 43** [Büyük Daireye temyiz başvurusu - *Referral*], **md. 44** [Nihai nitelikte olan kararlar ve kararların kesinleşmesi], **md. 45** [*Judgment* ve *Decision* formatındaki ¹⁷ kararların gerekçeli olması]

AİHS'ye erişim;

Bkz., yukarıda, II. 2) (a) i. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS).

2) AİHM İçtüzüğü (*Rules of Court*):

---

¹⁶ Bkz. dip-not 6.

¹⁷ **Judgment:** (i) AİHS md. 42 ve 44'te belirtilen – esas hakkında (*merits*) - karar. (ii) Esas hakkındaki karardan ayrı olarak, md. 41 uyarınca verilen adil tatmin (tazminat – *just satisfaction*) kararı. (iii) Kabul edilebilirlik (*admissibility*) kararından sonra, md. 37'ye göre verilen kayıttan düşürme (*strike out of list*) kararı (AİHM İçtüzüğü md. 43/3).

Decision: (i) AİHS md. 35'te belirtilen kabul edilemezlik (*inadmissibility*) kararı. (ii) Kabul edilebilirlik kararından önce, md. 37'ye göre verilen kayıttan düşürme kararı (AİHM İçtüzüğü md. 43/3). (iii) Md. 39'da belirtilen dostane çözüm (*friendly settlement*) kararı.

Usulle (procedure) ilgili maddeler / kurallar (rules) – kararlara karşı başvuru yollarıyla (kararın yorumu - interpretation; kararın gözden geçirilerek yeniden yargılama yapılması - revision ve kararlardaki maddi hataların düzeltilmesi - rectification) ¹⁸ ilgili maddeler / kurallar dahil:

md. 31 – 81

Adli yardımla (legal aid) ilgili maddeler:

md. 100 – 105

AİHM'nin olayı aydınlatmak için delil toplamasıyla ilgili ek maddeler / ek kurallar:

md. A1 – A8

AİHM İçtüzüğüne erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > Rules of Court (Turkish)

3) Uygulama Yönergeleri

- (a) **“Geçici tedbir talepleri”** (*Requests for interim measures*) başlıklı **Uygulama Yönergesi**
- (b) **“Başvurunun yapılması”** (*Institution of proceedings*) başlıklı **Uygulama Yönergesi**
- (c) **“Dilekçeler”** (*Written pleadings*) başlıklı **Uygulama Yönergesi**
- (d) **“Adil tazmin talepleri”** (*Just satisfaction claims*) başlıklı **Uygulama Yönergesi**
- (e) **“Hükümetler tarafından güvenli elektronik yazışma”** (*Secured electronic filing by the Governments*) başlıklı **Uygulama Yönergesi**
- (f) **“Gizlilik talebi”** (*Requests for anonymity – kimliğin gizlenmesi talepleri*) başlıklı **Uygulama Yönergesi**
- (g) **“Başvuranlar tarafından elektronik yazışma”** (*Electronic filing by the Applicants*) başlıklı **Uygulama Yönergesi**

---

¹⁸ Büyük Daire'ye temyiz başvurusu – *Referral*, AİHS md. 43'te düzenlenmiştir. AİHM İçtüzüğünde bu başvuru için özel bir madde / kural yoktur.

Belirtilen Uygulama Yönergeleri, **AİHM İctüzüğü**'nün arkasında yer almaktadır. Bu nedenle, AİHM İctüzüğüne erişildiğinde, **Uygulama Yönergelerine** erişim sağlanmış olur.

IV. AİHM içtihatlarına internet ortamında erişim ve içtihatlarla ilgili çeşitli elektronik kaynaklar:

1) AİHM içtihatları (*decision* ve *judgment* formatındaki kararlar):

(a) HUDOC veri tabanı (*HUDOC database*):

AİHM içtihatlarına HUDOC veri tabanından ulaşılabilir.

HUDOC veri tabanına erişim;

European Court of Human Rights > Case-law > Judgments and decisions (“HUDOC database”) > HUDOC
(← başvuru no.su / başvuran(lar)ın ad(lar)ı / AİHS md. no.su ile veya “...” içinde kavram belirterek arama yapılabilir; arama alanı, kararın, *decision* veya *judgment* formatında olmasına; ilgili devlete ve istenen dile göre daraltılabilir ← bu yolla Türkçe kararların dökümü de elde edilebilir)

(b) AİHM içtihatlarının tam listesi:

AİHM içtihatlarının 24.1.2017 tarihine kadar olan tam listesi, bütün *judgment* formatındaki ve seçilip yayınlanmış *decision* formatındaki kararları kapsar.

AİHM içtihatlarının tam listesine erişim;

European Court of Human Rights > Case-law > Judgments and decisions > Reports of judgments and decisions (“List of judgments, decisions and advisory opinions” {“**Case-law references of judgments, advisory opinions and published decisions**” [toplam 412 sayfa]})

(c) Yeni çıkan AİHM kararları (*Recent judgments / Recent decisions*) :

Yeni çıkan AİHM kararlarına erişim;

European Court of Human Rights > Case-law > Judgments and decisions > Reports of judgments and decisions (“List of judgments, decisions and advisory opinions” {“**Recent judgments**”}, {“**Recent decisons**”})

2) AİHM içtihatlarıyla ilgili çeşitli kaynaklar:

(a) Tematik bilgi notları (*Fact Sheets*), Rehberler (*Guides*), El kitapları (*Handbooks*), Bilgi notları (*Information notes*)

Erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Yararlı bağlantılar (“Türkçe bütün dökümanlar”) > **Factsheet** (← çeşitli konularda, Türkçe), > **Guide** ¹⁹ (← AİHS md. 5 ve 6 ile ilgili, Türkçe), > **Handbook** ²⁰ (← sığınmacılar ve ayrımcılık yasağı ile ilgili, Türkçe), > **Information note** (← çeşitli konularda, Türkçe)

(b) AİHM içtihatlarıyla ilgili İngilizce kaynaklar:

Seçme kararları içeren yayın (*Reports of judgments and decisions*):

Erişim;

- European Court of Human Rights > Case-law > Judgments and decisions (“Reports of judgments and decisions”) > Reports of judgments and decisions (“More info”) > **Reports of Judgments and Decisions (Volumes 2007-2016)** (← 2007-2016 yılları için göre düzenlenen bu belgeler {2011’e kadar “**Revised selection of cases for publication in Reports of Judgments and Decisions**” başlığını; 2011’den sonra ise, “**List of cases selected for publication in Reports of Judgments and Decisions**” başlığını taşırlar}, ilgili yıl içinde yayınlanan seçilmiş kararların, (i) başvuranların ve devletlerin adlarına göre alfabetik listesini ve (ii) ilgili kararların konularını ve sonuçlarını verirler)

---

¹⁹ **Guide**’lerin tamamına erişim; European Court of Human Rights > Case-law > Case-law analysis (“Case-law guides”).

²⁰ **Handbook**’ların tamamına erişim: European Court of Human Rights > Case-law > Other publications (“Joint publications by the ECHR and FRA”).

- European Court of Human Rights > Case-law > Judgments and decisions (“Reports of judgments and decisions”) > Reports of judgments and decisions (“More info”) > **e-Reports (Volumes 1999 – 2014)**
(← dönemsel olarak düzenlenen bu belgeler {“**Reports of Judgments and Decisions / Recueil des arrêts et décisions**” başlığını taşırlar}, İngilizce ve Fransızca olup, ilgili dönem içinde yayınlanan seçilmiş kararların geniş özetini, ilgili buldukları AİHS maddeleri altında verirler)

Seçme kararları içeren diğer yayın (*Overview of the Court’s case-law*):

Erişim;

European Court of Human Rights > Case-law > Case-law analysis (“Overview of the Court’s case-law”) > Overview of the Court’s Case-law (“More info & other formats”) > **Overview of the case-law of the ECHR (PDF 2007-2016)**

(← 2007-2016 yılları için düzenlenen bu belgeler {2012 yılına kadar “**Short Survey of the main Judgments and Decisions delivered by the Court**”; 2013 yılında “**Summary of the main Judgments and Decisions delivered by the Court**”; 2014’ten itibaren “**Overview of the Case-law of the European Court of Human Rights**” başlığını taşırlar}, ilgili yıl içinde yayınlanan seçilmiş kararların ihtiyaca cevap verecek kadar özetini, ilgili buldukları AİHS maddeleri altında verirler)

AİHM içtihatları araştırma raporları (*Case-law research reports*):

Erişim;

European Court of Human Rights > Case-law > Case-law analysis (“Case-law research reports”)

Ülkelerin, AİHM içtihatlarıyla oluşan hukuk açısından durumu / görünüşü (*Country profiles*)²¹:

Erişim;

---

²¹ İlgili ülke hakkında verilmiş önemli kararları ve incelenmekte olan önemli başvuruları gösterir.

European Court of Human Rights > Quick links (“Factsheets & Country profiles”)

V. Başvurunun, AIHM inceleme sürecinde geldiği aşamanın (State of proceedings) öğrenilmesi için elektronik kaynak:

Başvurunun, AIHM inceleme sürecinde geldiği aşamanın öğrenilmesi, ancak başvuru no.su edinildikten sonra olanaklıdır zira, arama, sadece başvuru no.su ile yapılabilmektedir.

Erişim;

European Court of Human Rights > Applicants > Applicants - other languages > Türkçe > Başvurunun bulunduğu (“Başvurunun bulunduğu”)

VI. Adalet Bakanlığı - Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı web sayfası:

Yukarıda belirtilen kaynaklara, Adalet Bakanlığı - Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı web sayfasından da erişilebilir.

Erişim;

Adalet Bakanlığı > Birimler > Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü > Teşkilat yapısı (“İnsan Hakları Daire Başkanlığı”)

Bağlantı adresi (link);

<http://www.inhak.adalet.gov.tr/>